

het Orkest Amsterdam

Jacob Slagter

Sophia Patsi

Aylin Sezer

Groot Concertkoor Amsterdam

7 april 2025

Programma

Geacht publiek,

Namens het Orkest heten wij u van harte welkom in de Grote Zaal van Het Concertgebouw voor onze uitvoering van Mahlers Tweede Symfonie, die de prachtige naam Wederopstanding draagt.

Mahler 2 in de Grote Zaal. Een beproefd concept, maar niet zonder risico's. Wij gaan die uitdaging graag aan en geloven dat de tijd er rijp voor is, na een fantastisch orkestjaar met als hoogtepunten ons vorige concert in de Grote Zaal en ons concert in de Musikverein in Wenen. Het Concertgebouw is een bijzondere plaats voor Mahlers muziek. Hier dirigeerde Mahler zelf, en hier werden zijn symfonieën bij leven al ontdekt en omarmd. De unieke akoestiek draagt bij aan de kracht van zijn werk en laat de nuances van zijn diep doorleefde klankwereld optimaal tot hun recht komen.

De tweede symfonie neemt de luisteraar mee op een indrukwekkende reis van duisternis naar licht. Mahler stelt hierin een fundamentele vraag: Wat komt hierna? Beginnend met een aangrijpende treurmars en eindigend in een monumentale koorfinale geeft de muziek een antwoord dat balanceert tussen twijfel en hoop, tussen strijd en overgave. Deze symfonie spreekt ook tot de tijd waarin wij leven. In een wereld die vaak wordt gekenmerkt door onzekerheid en conflict, zowel dichtbij als verder weg, biedt deze muziek een moment van reflectie en verbondenheid. Zij herinnert ons eraan dat lijden niet het laatste woord hoeft te hebben, en dat er altijd ruimte is voor wederopstanding, in welke vorm dan ook.

Wij brengen met Mahler 2 een groots werk ten gehore en doen dat vanavond met ruim 200 musici op het podium. Dit doet het Orkest niet alleen, maar samen met onze dirigent, Jacob Slagter, de solisten Aylin Sezer (sopraan) en Sophia Patsi (alt) en het Groot Concertkoor Amsterdam. Onze dank gaat uit naar hen, en naar iedereen die achter de schermen betrokken was bij de totstandkoming van dit concert.

Tot slot heeft dit concert voor ons een bijzondere lading door het overlijden van Jeroen van Riel, jarenlang violist in ons orkest. Het in memoriam vindt u verderop in dit boekje.

Wij wensen u een inspirerende luisterervaring.

Namens het bestuur van het Orkest,
Terrence Dom

Gustav Mahler (1860 - 1911)

Symfonie nr. 2 c-mineur
Auferstehung / Wederopstanding
(1888-1894)

Allegro maestoso
Andante moderato
In ruhig fließender Bewegung
Urlicht
Im Tempo des Scherzos

Gustav Mahler

Gustav Mahler wordt geboren op 7 juli 1860 in het Boheemse dorpje Kaliste. Zijn vader Bernhard Mahler, wijnhandelaar, en moeder Marie zijn van Joodse komaf. Gustav is het tweede kind, maar het eerste dat in leven blijft. Zijn ouders krijgen veertien kinderen, waarvan er zeven op jonge leeftijd sterven. Bernhard Mahler is geen gemakkelijk heerschap en zijn moeder krijgt het zwaar te verduren. Zij loopt vanaf haar geboorte mank en haar gezondheid wordt aangetast door alle zwangerschappen. De dood en de wisselende stemmingen thuis hebben grote invloed op Mahler; deze zijn later ook in zijn muziek terug te horen.

Het gezin verhuist kort na de geboorte van Gustav naar de garnizoensstad Iglau (nu Jihlava), waar zijn vader een café begint, dat hij later uitbouwt tot distilleerderij. In Iglau krijgt de jonge Mahler de muziek mee van de plaatselijke muziekkapel, de dansmuziek op zaterdagavond in het café van zijn ouders en de regionale volksliedjes die hij hoort. In deze omgeving ontstaat zijn liefde voor rust en de natuur. De natuur zal zijn toevluchtsoord blijven.

Op vijfjarige leeftijd blijkt dat hij een erg muzikaal kind is. Zijn vader laat hem pianolessen volgen en als tienjarig jongetje geeft Gustav zijn eerste openbare pianorecital in Iglau. Op vijftienjarige leeftijd gaat hij naar het conservatorium in Wenen. Naast pianospelen componeert de jonge Gustav, hij schrijft vooral liederen.

In Wenen volgt hij harmonieleer bij Bruckner en komt hij in aanraking met de muziek van Wagner en Beethoven.

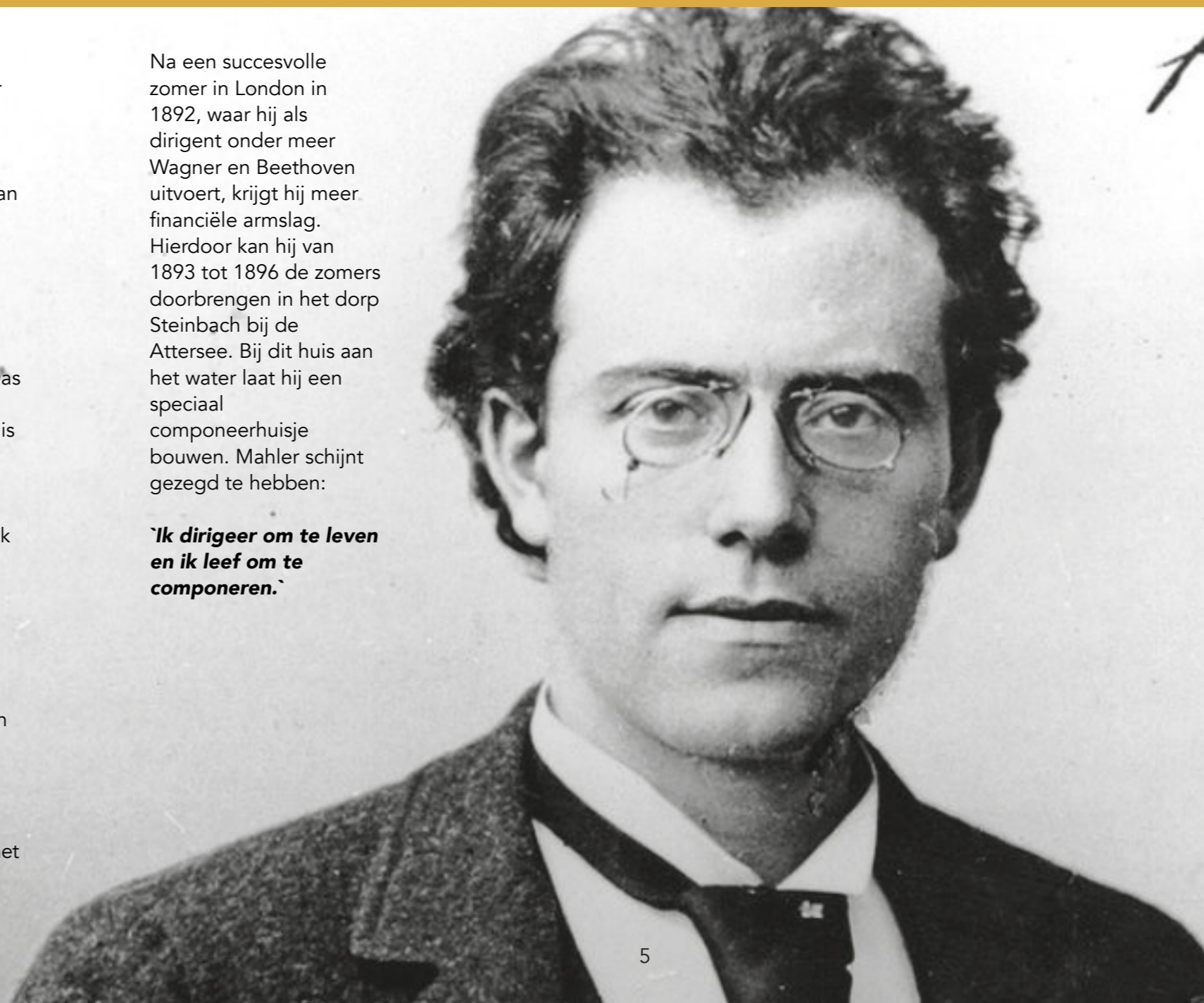
In juli 1878 haalt Gustav Mahler zijn diploma aan het conservatorium van Wenen. Van een loopbaan als concertpianist ziet hij af, omdat hij tot de conclusie komt dat die niet voor hem is weggelegd.

Om de kost te verdienen geeft hij pianolessen. Daarnaast begint hij met componeren. In 1880 voltooit hij zijn eerste werk van enige omvang: *Das klagende Lied* voor solisten, koor, kinderkoor en groot orkest. Ook start hij met dirigeren. Gustav is een veeleisende dirigent, die de musici tot het uiterste drijft. Hij is daarnaast perfectionistisch, ambitieus en heeft een groot doorzettingsvermogen. Daardoor timmert hij flink aan de weg. Zo is hij onder andere dirigent in Praag, Leipzig, Budapest en Hamburg.

Ondertussen werkt hij aan zijn eerste symfonie, ook wel *Der Titan* genoemd. De première is in 1889 onder zijn eigen leiding. In deze eerste symfonie laat Mahler alle toekomstige elementen van zijn orkestraties horen, die zo'n duidelijke verwantschap met zijn kinderjaren tonen: de eenvoudige volksmelodieën, de blaaskapel en geluiden uit de natuur. Maar de ontvangst is niet bemoedigend. Het publiek begrijpt niet veel van het stuk.

Na een succesvolle zomer in London in 1892, waar hij als dirigent onder meer Wagner en Beethoven uitvoert, krijgt hij meer financiële armslag. Hierdoor kan hij van 1893 tot 1896 de zomers doorbrengen in het dorp Steinbach bij de Attersee. Bij dit huis aan het water laat hij een speciaal componeerhuisje bouwen. Mahler schijnt gezegd te hebben:

'Ik dirigeer om te leven en ik leef om te componeren.'

Gustav Mahler – Symfonie nr. 2 Auferstehung

Mahler componeert zijn tweede symfonie, ook Auferstehung (Wederopstanding) genoemd, tussen 1888 en 1894. Het is een werk voor een gigantisch orkest. Maar dat niet alleen. Het vraagt extra koper, 'apocalyptische' trompetten, extra klokken, een orgel, een volledig koor, twee solisten (een alt en sopraan) en een zogeheten 'Fernorkest' (een klein extra orkest dat buiten de concertzaal speelt).

De tweede symfonie gaat over de dood, de verlossing en het geloof in de wederopstanding. Het bestaat uit vijf delen. Mahler brengt in deze symfonie voor het eerst zijn grote thema's en originele ideeën samen, zoals het inzetten van koren en vocale solisten. Daarmee markeert het werk een belangrijke vooruitgang in zijn artistieke ontwikkeling.

Mahler heeft lang geworsteld met zijn tweede symfonie. Hij schrijft het eerste deel, Totenfeier, als hij 27 jaar is. Hij weet niet goed wat hij erop kan laten volgen. Daarom laat hij het stuk een tijd rusten als afzonderlijk symfonisch gedicht. Mahler laat het vervolgens op de piano horen aan de toentertijd beroemde dirigent Hans von Bülow. Van Bülow vindt de muziek letterlijk en figuurlijk zo pijnlijk dat hij er met zijn handen op zijn oren naar luistert.

Dit had Mahler niet verwacht. Hij moet zich heroriënteren. Hij haalt nieuwe inspiratie uit de toonzettingen van gedichten uit de volksbundel Des Knaben Wunderhorn, een verzameling van honderden Duitse volksliedteksten, samengesteld door de dichters Achim von Arnim en Clemens Brentano, begin 19^e eeuw.

Mahler neemt een deel van deze liederen rechtstreeks op in wat we nu als het derde deel kennen: een scherzo, gebaseerd op het geestige lied Des Antonius von Padua Fischpredigt. Pas als hij dat derde deel klaar heeft, schrijft Mahler het tweede deel, dat hij binnen een week afrondt. Het vierde deel ontstaat globaal in dezelfde periode als het tweede.

Voor de afronding van de symfonie zoekt Mahler naar een antwoord dat voor evenwicht moet zorgen ten opzichte van het eerste deel. Inspiratie krijgt Mahler tijdens de begrafenis van Hans von Bülow, uitgerekend de man die er bijna voor heeft gezorgd dat hij de hele tweede symfonie opgaf. Mahler heeft al besloten om een koor toe te voegen in dit finalestuk, maar heeft nog geen passende tekst gevonden. Tijdens deze uitvaart hoort hij het koor het Auferstehungs koraal van Klopstock zingen.

'Het ging als een bliksemflits door me heen en alles werd duidelijk en helder in mijn geest! Het is de flits waar elke scheppende kunstenaar op wacht.'

Op die manier ontstaat de indrukwekkende finale.

Berlijnse muzikliefhebbers krijgen in maart 1895 als eersten de gelegenheid om de eerste drie delen van de tweede symfonie te beluisteren. Het stuk wordt redelijk goed ontvangen. Pas op 13 december 1895 vindt de eerste volledige uitvoering van de symfonie plaats.

De aanloop naar dit concert moet een heel frustrerende aangelegenheid zijn geweest voor Mahler, want niemand wil iets met het werk te maken hebben. Mahler moet de rekeningen uit eigen zak betalen. Hij geeft zelfs gratis kaarten aan studenten en haalt collega's over om naar het concert te komen luisteren. Maar de première van de hele tweede symfonie is een triomf! Arnold Schönberg, een vurig pleitbezorger van het werk, beschrijft de gevoelens van veel luisteraars als volgt:

'Ik werd in bepaalde passages gegrepen door een opwinding die zich zelfs fysiek uitte... ik was overdonderd, volledig overweldigd.'

En in de krant staat een artikel, waaruit blijkt dat het publiek zich niet schaamde voor zijn tranen.

Projectbeeld door
Jelle Stoop

Deel 1: Allegro maestoso: Mit durchaus ernstem und feierlichem Ausdruck

Het eerste deel van de symfonie is gebaseerd op zijn eerder geschreven symfonische gedicht Totenfeier uit 1888. Het is een treurmars, met elementen uit het Gregoriaanse Dies Irae, afgewisseld met mildere passages en koralen die verwijzen naar het geloof. Je hoort broeierige melodieën die reflecteren op de sterfelijkheid van de mens. In dit donkere en dramatische eerste deel wordt een dode ten grave gedragen. Marsritmes en trommelslagen onderstrepen het onontkoombare menselijke noodlot en plaatsen ons aan de doodskist van de held. Maar ook zijn hele leven op aarde, zijn strijd, zijn passies en lijden passeren de revue.

Mahler stelt in dit eerste deel levensvragen als: 'Waarom heb je geleefd? Waarom heb je geleden? Is er leven na dit leven?' In het laatste vijfde deel volgt het antwoord.

Deel 2: Andante moderato: Sehr gemächlich. Nie eilen

Mahler schreef een pauze van tenminste vijf minuten tussen deel 1 en deel 2 voor. Het tweede deel is namelijk geschreven in een menuetvorm, is licht en volkomen anders van aard dan het eerste deel. Het is een lang, walsachtig deel, waarin twee contrasterende thematische gedeelten voortdurend worden gevarieerd. Het geheel staat symbool voor zo'n geluksmoment wanneer een zonnestraal opkomt als je aan een dierbare overledene terugdenkt.

Deel 3: In ruhig Fließender Bewegung

Het derde deel is een macaber scherzo. Mahler verwerkt met een soort grimmige humor de melodie van het lied Des Antonius von Padua Fischpredigt (De preek van Antonius van Padua voor de vissen) uit de liederenverzameling *Des Knaben Wunderhorn*. Dit lied gaat over de heilige Antonius van Padua die een kerk leeg aantreft, waardoor hij besluit om een preek te houden voor vissen. Deze preek wordt goed ontvangen door de vissen, maar het mag niet baten: dieven blijven dieven en vraatzuchtigen blijven vraatzuchtig. Het deel roept afkeer op, doordat triviale en afleidende levenservaringen de 'zalige droom' van het tweede deel verstoren.

Naar het voorbeeld van Schumann zijn er twee geheel verschillende, maar hecht geïntegreerde trio's. Vlak voor het einde klinkt een vreselijke schreeuw, waarmee later de finale begint.

Deel 4: Urlicht: Sehr feierlich, aber schlicht

De titel van het vierde deel, Urlicht heeft Mahler overgenomen uit zijn liederenverzameling *Des Knaben Wunderhorn*. We horen voor het eerst de menselijke stem in Urlicht - een onaards moment. De alt zingt over de mens in nood en over het door God gegeven licht dat naar een 'eeuwig gezegend leven' zal voeren. De tekst is afkomstig uit *Des Knaben Wunderhorn*: 'O Röschen rot. Der Mensch liegt in tiefster Not!' Een deel dat op het woord 'ewig' wegsterft.

O Röschen rot!

Der Mensch liegt in größter Not!

Der Mensch liegt in größter Pein!

Je lieber möcht ich im Himmel sein!

Da kam ich auf einen breiten Weg;

Da kam ein Engelein und wollt mich abweisen.

Ach nein! Ich ließ mich nicht abweisen!

Ich bin von Gott und will wieder zu Gott!

Der liebe Gott wird mir ein Lichtchen geben,

Wird leuchten mir bis in das ewig selig Leben!

Deel 5: Im Tempo des Scherzos: Wild herausfahrend - Langsam - Allegro energico - Langsam

Het hoogtepunt van de symfonie wordt bereikt in het laatste deel. Hier introduceert Mahler een koor. Het slot gaat over de wederopstanding, het laatste oordeel en de ultieme verlossing. Na de verstilde klanken van het Urlicht barst de finale plotseling los als een doodskreet: een herhaling van de 'angstschreeuw' uit het scherzo en een verwijderde fanfare ('de roep van de roepende') markeren het begin.

Mahler schreef er waarschijnlijk deze toelichting bij: 'Er heerst paniek: de aarde beeft; graven springen open en alle doden worstelen zich krijsend en tandenklapperend los uit de aarde. Ze komen aangemarcheerd in een geweldige stoet: bedelaars en rijken, volk en koningen, rechtschapenen en goddelozen. Bij allen heerst dezelfde angst. Het geschreeuw om genade en vergeving schalt ons in de oren.'

Daartussen klinkt steeds weer, als uit een andere wereld, het 'Grote Appel'/'Laatste Oordeel' (gespeeld door de hoorns en later ook trompetten uit de verte). Ten slotte, nadat iedereen in de grootste verwarring door elkaar geschreeuwd heeft, klinkt middenin de stilte de langgerekte stem van de vogel des doods, de nachtegaal. Deze wordt vertolkt door de fluit en de piccolo tijdens de laatste passage met de koperblazers uit de verte uit het laatste graf.

Zacht klinkt vervolgens een koor van heiligen en hemelbewoners dat a capella inzet met de woorden: 'Aufersteh'n, ja aufersteh'n wirst Du, mein Staub, nach kurzer Ruh.' Daar verschijnt de heerlijkheid van God! Een mild licht dringt door tot in ons hart, en alles is stil en gelukzalig. En er is geen gerecht, geen zondaar, geen rechtvaardige, geen grote, geen kleine. Maar een almachtig gevoel van liefde dat door ons heen straalt met 'Weten en Zijn'.

Mahler laat de mens de onsterfelijkheid bereiken door liefde:

*Mit Flügeln, die ich mir errungen in heissem Liebesstreben. werd'ich entschweben.
Zum Licht, zu dem kein Aug gedrungen.*

De symfonie eindigt in een stralende overwinning op de dood, met als hoogtepunt het *Sterben wird ich um zu leben*. De mens zal uiteindelijk herrijzen en het eeuwige leven ontvangen. Mahler omarmt daarmee het hele leven. De finale krijgt daardoor een positief karakter.

Het Orkest

Voor u ziet u een symfonieorkest vol gedreven en gevorderde amateurmusici. Het Orkest repeteert iedere dinsdagavond in Amsterdam en brengt drie verrassende concertprogramma's per jaar ten gehore, met concerten in onder andere Amsterdam, Utrecht, Hilversum en Haarlem. We spelen dan in zalen als De Duif, Dominicuskerk, Paradiso, MCO, de Philharmonie Haarlem of in Het Concertgebouw. Het Orkest heeft vele grote symfonische werken gespeeld van Mahler, Strauss, Beethoven, Brahms, Berlioz, Debussy, Sibelius, Tsjajkovski, Sjostakovitsj en Prokofjev. Ook moderne composities van John Adams, Gavin Bryars, Einojuhani Rautavaara en Calliope Tsoupaki hebben op onze lessenaars gestaan.

Het Orkest heeft 22 jaar o.l.v. de Russische dirigent Alexander Vakoulsky zaliger gespeeld. In de jaren daarna speelden we onder dirigenten als Jussi Jaatinen, Gustavo Gimeno en Joan Berkhemer. Vanaf 2014 is Jacob Slagter onze vaste dirigent. We zijn heel blij dat Jacob ons orkest iedere dinsdagavond met zijn gedrevenheid, inspiratie en grappen een heerlijke avond geeft en zo zijn onschatbare waardevolle ervaring aan ons doorgeeft. De afgelopen jaren werden buitenlandse tournees gemaakt naar China, Tsjechië, Italië, Frankrijk en Polen. Afgelopen juni zijn we naar Wenen en Bratislava geweest. De tournees zijn altijd een combinatie van muziek, cultuur en veel gezelligheid.

Groot Concertkoor Amsterdam

Het Groot Concertkoor Amsterdam (het GCA) is een gemengd koor dat momenteel zo'n 70 serieuze zangers telt. Gemiddeld twee keer per jaar verzorgt het koor een concert, in kerken en concertzalen, vooral in Amsterdam. Op het repertoire staan wereldlijke en religieuze werken, van barokmuziek tot hedendaagse composities. Zo zong het koor o.a. van Bach het Weihnachtsoratorium en de Johannes Passion, het Deutsches Requiem van Brahms, de Requiems van Duruflé en Fauré, de Misa Tango van Palmeri en Die Schöpfung van Haydn. Deze grote muziekwerken worden afgewisseld met intiemere programma's, zoals onlangs het concert met (a capella) stukken van Brahms en Bruckner.

Het koor staat sinds een jaar onder de inspirerende leiding van dirigent Dody Soetanto, die de instudering van Mahler voor zijn rekening heeft genomen. In dit concert vertolkt het Groot Concertkoor Amsterdam op uitnodiging van het Orkest het koorgedeelte in de finale van de Tweede Symfonie van Mahler. Daartoe is het koor substantieel uitgebreid met ongeveer 40 extra zangers, voornamelijk mannenstemmen, om dit grote orkestwerk de benodigde stemkracht te kunnen geven.

Dirigent Jacob Slagter

Jacob Slagter (1958) werd geboren in Friesland. Hij bleek al vroeg muzikaal onderlegd; zijn eerste hoorn bestond uit een zelf gemaakte tuinslang. Eigenlijk wilde Jacob voetballer en hoornspeler worden, maar van zijn vader moest hij kiezen; hij had nog meer monden te voeden.

Zijn liefde voor muziek en deze te analyseren begon in zijn jeugd. Tijdens het beluisteren van klassieke werken op lp's ploos Jacob de partituren helemaal uit. Hij sluit de dag nog altijd af met muziek van Johann Sebastian Bach.

Jacob begon zijn loopbaan als hoornist in het Noord Nederlands Orkest en werd in 1985 benoemd tot eerste solohoornist van het Koninklijk Concertgebouworkest. In 1987 werd hem voor zijn buitengewone muzikale prestaties de Nederlandse Muziekprijs toegekend. Dankzij deze succesvolle periode van ruim 25 jaar heeft hij een schat aan kennis en ervaring opgebouwd.

Hij werkte als hoornist onder 's werelds grootste dirigenten onder wie Bernard Haitink, Leonard Bernstein en George Solti en trad als solist onder meer op met Bernard Haitink, Nikolaus Harnoncourt, Wolfgang Sawallisch en Riccardo Chailly. Geïnspireerd door deze voorbeelden ging hij zich, naast zijn functie als hoornist, steeds meer op het dirigeren toeleggen en werd hij als dirigent onder meer gevraagd bij Holland Symfonia, het Gelders Orkest en het Noord Nederlands Orkest.

Vanaf 2004 assisteerde Jacob Slagter geregeld Mariss Jansons bij het Koninklijk Concertgebouworkest. In 2003, 2006 en 2009 leidde hij met groot succes de Entrée-orkestprojecten van Het Concertgebouw en KCO. Sinds 2010 dirigeerde Jacob Slagter een aantal jaren een bijzonder orkestproject in Brazilië in de zomerperiode tijdens het Festival Internacional de Música do Pará, Belém. Andere orkesten die Jacob met veel succes heeft gedirigeerd, zijn de Filharmonie in Antwerpen, het Zeeuws Orkest en het Residentie Orkest. Jacob geeft les op het Conservatorium van Amsterdam: directie en ensembleleiding.

Sinds voorjaar 2014 heeft Jacob Slagter het Orkest onder zijn hoede. Wij zijn heel blij dat Jacob ons orkest iedere week met zijn gedrevenheid, inspiratie en grappen een heerlijke avond geeft, en tijdens de concerten ons spel tot muzikale hoogte weet te brengen.

Sopraan Aylin Sezer

De Nederlands-Turkse sopraan Aylin Sezer werd bij het klassieke muziekpubliek bekend door haar optreden bij Het Prinsengrachtconcert. Hierna werd zij door vele professionele orkesten uitgenodigd. Afgelopen seizoen debuteerde Aylin als soliste bij het Koninklijk Concertgebouworkest, waar zij de rol Athlolinda vertolkte in Helstone's opera Het Pand der Goden.

Aylin is regelmatig te horen in de NTR ZaterdagMatinee (opera)concertserie in Het Concertgebouw. Zo zong Aylin dit seizoen in Grieg's Peer Gynt en eerder in Bellini's Il Pirata, Delius' A Village Romeo and Juliet, Janáček's Het sluwe vosje, en Verdi's I due Foscari. Bij Phion is Aylin veelvuldig te gast in onder andere Beethoven's 9e Symfonie, Ravel's Shéhérazade en afgelopen

maand met Tatjana's briefscene uit de opera Eugene Onegin van Tsjajkovski met Arthur Japin als verteller.

Aylin heeft daarnaast vele operarollen op haar naam staan. Onlangs vertolkte ze onder andere Violetta (La Traviata) en De Piratenkoningin bij de Nederlandse Reisopera, en zong ze de rollen van Tatjana in Tchaikovsky's Eugene Onegin, Micaëla in Bizet's Carmen, en Nedda in Leoncavallo's Pagliacci bij Opera Spanga. Daarnaast was ze te horen in alle drie de Da Ponte opera's van Mozart en als Emma in Mussorgsky's Khovanshchina bij Opera Vlaanderen, waar zij deel uitmaakte van het Jong Ensemble.

Aylin Sezer behaalde haar master in operazang aan de Dutch National Opera Academy, waar ze werd onderscheiden voor haar 'uitzonderlijke artistieke kwaliteit'. In 2017 won ze de Schaunard Award voor haar indrukwekkende vocale prestatie en ontving ze de HOTIAD Award voor Turks Artiest van het Jaar. Komende zomer zal zij haar debuut maken als Tosca bij Opera Spanga.

Alt Sophia Patsi

De Griekse mezzosopraan Sophia Patsi, geprezen om haar 'sterke, rijke en fluweelzachte lage register' (Volkskrant), heeft opgetreden op veel van 's werelds toonaangevende podia en festivals, waaronder het Auditorium de Lyon, Grand Opéra d'Avignon, Philharmonie de Paris, Concertgebouw Amsterdam, Utrecht Early Music Festival, Elbphilharmonie Hamburg, Göttingen International Handel Festival, Heinrich Schütz Musikfest Dresden, Schwetzingen SWR Festspiele, Greek National Opera, Megaron Athens Concert Hall en Stockholm Early Music Festival.

Recente hoogtepunten in haar carrière zijn onder meer haar vertolking van La Messaggera in Monteverdi's Orfeo op het Barokke Bayreuth Festival naast Rolando Villazón, geregisseerd door Markellos Chryssicos, evenals haar optreden als Ozias in Vivaldi's Juditha Triumphans met de Griekse Nationale Opera - beide gefilmd en uitgezonden door MEZZO TV. Andere opmerkelijke optredens zijn haar deelname aan Marina Abramović's The 7 Deaths of Maria Callas in het Carré Theater in Amsterdam, gedirigeerd door Yoel Gamzu, en haar optreden als alt-solist in Beethovens 9e symfonie met het Mannheim Orkest onder leiding van Quentin Clare.

Haar komende optredens omvatten de rol van Sisera in Händels Deborah in het Théâtre des Champs-Élysées in Parijs, waar ze de dubbele eer heeft om gedirigeerd te worden door barokspecialist Ton Koopman en te zingen naast stercontratenor Jakub Józef Orliński. Vervolgens zal ze in mei 2025 optreden als het Vijfde Ongeboren Kind in Strauss' Die Frau ohne Schatten bij De Nationale Opera, onder leiding van Marc Albrecht.

Sophia heeft samengewerkt met vooraanstaande dirigenten zoals Leonardo García Alarcón, Barbara Hannigan, Valery Gergiev, Adrián Rodríguez Van der Spoel, Richard Egarr, Lawrence Cummings, Lorenzo Viotti en meer. Sophia komt oorspronkelijk uit Thessaloniki, Griekenland, en is geboren in een familie van muzikanten. Ze behaalde haar bachelordiploma in operazang aan het Thessaloniki State Conservatory en een masterdiploma in klassieke zang en historische uitvoering aan het Conservatorium van Amsterdam.

Musici het Orkest

Viool 1

Julie Chen
Aglaia Fischer
Christine van Blitterswijk
Danielle Penny
Daphne Hendriks
Doris Ferkranus
Elisabeth Gierveld
Floris Strumphler
Frija Prins
Jaap Kerr
Johan de Cock
Maarten Pijls
Pieter van Driel
Robert Harsanyi
Roos van Westrhenen
Terrence Dom
Thomas Röckmann
Youdi Schipper

Viool 2

Liz Hickey
Anna Weller
Aram Deknatel
Cécile Janssen
Elisabeth Wilmer
Elsbeth Postma
Jan Rouma
Jeff Hoffmann
Jules de Silva
Maarten Spaargaren
Marianne Kuijvenhoven
Mildred van der Zwan
Sietske Dudink
Sophie Lory
Takashi Ishikawa

Altviool

Carolien Verbeek
Bart Zevenhek
Dieuke van der Wielen
Emily Schwartz
Evelien Kort
Fineke van Leusen
Gerrita van der Veen
Koos Palmboom
Madelijn de Vries
Margreet Asma
Nienke Moolenaar
Romke Koch
Tjitske Wijzenbeek
Wybke van der Wulp

Cello

Hsieh Hsu
Anne van Stalen
Celina Dembinska-Kenner
Clym Stock-Williams
Ella Borman
Floor Pennink
Ike Overdiep
Jeroen Goedkoop
Melina Blonski
Naomi Douglas
Sylvia Bergh

Contrabas

Peter van den Berg
Claartje de Bijll Nachenius
Diana Hamerslag
Gert-Jan Maas
Giselle Alma-Visch
Imme Lenstra
Martin Tuinte
Richard Chantrel
Ruben de Klerk

Fluit

Suzanne Hermans
Cilian Terwindt
Esther van Wijk
Laura Dijkhoff

Hobo

Marjanne Franke
Harm Meier
Marleen Hoenink
Thijs Dapper

Klarinet

Purcell de Noten
Albret Nieuwenhuis
Jurjen Westeneng
Mattia Zamperoni
Svenja Simke

Fagot

Ludian Schaling
Maurits Haenen
Marca Schrap
Toon de Zoeten

Hoorn

Frances Dreyer
Alaina Oltrogge
Lucy Jones
Matthijs Westra
Ton van Tubergen
Yvonne Lemmens

Trompet

Jacco Zwarzst
Ben Verhage
Jelle Stoop
Matthias Witt
Peter Boekels
Stefan Bouma

Trombone

Geert Rubingh
Andrea Colombo
Lodewijk de Kruijf
Wolf Ribbens

Bastuba

Peter Roos

Slagwerk

Leonie Haenen
Douwe Zuidema
Hanna Doedens
Joris van Eijndhoven
Max de Klerk
Patrick van Zaanen
Sam Burke

Orgel

Guido Haenen

Harp

Marjolein Damen
Renske Beetstra

Trompet Bühneorkest

Peter Hendriks
Christiaan Post
David Blankestijn
Gerard Saurwalt

Hoorn Bühneorkest

Frans Beekman
Bart Hermans
Maarten Houben
Tiny Korse

In Memoriam

Jeroen van Riel

7 februari 1975 - 4 februari 2025

Dit concert heeft voor ons een bijzondere lading. Jeroen van Riel, jarenlang violist in ons orkest en daarnaast groot liefhebber van de muziek van Mahler, is onlangs overleden. Zijn afwezigheid is voelbaar, en vanavond eren wij zijn herinnering in de muziek die hem zo dierbaar was.

Zangers Groot Concertkoor Amsterdam

Sopranen 1

Amanda Foster
Elien ten Broeke
Kathrin Kirsch
Lia van den Berg
Lotta Hoogman
Margriet van der Meulen
Marianne Loef
Mariken van Spronsen
Wendelien Vinkenoog

Sopranen 2

Angela de Smet
Angèle Goossens
Bartje Hillen
Belinda Glockler
Bianca Bartels
Chrisanta Tarigan
Conny Aalberts
Frédérique Chauvet
Heleen Buijze
Heleen Frenkel
Joan Sträter
Marion Plesman
Martine Fransman
Nienke van der Meulen
Sabine de Tonnac
Veronica Miog

Alten 1

Anneke de Vries
Delphine van Wageningen
Froukje de Vries
Hanna Werschull
Hester Monster
Marion Ohlenroth
Marja van Nieuwkerk
Nienke Doornbos
Noortje Gerritsen
Sanne Blommesteyn

Alten 2

Annette Freyberg
Astrid Kerssens
Diana Tromp
Fienie Gerekink
Gerda Telgenhof
Hilde van Wijngaarden
Inge Kleyn
Jannie Ponsioen
Jet Boeke
Judika Kok
Lieke Koets
Mirjam Bult

Tenoren 1

Aafke de Vries
Anita Rademakers
Bert IJff
Daniëlle Heesbeen
Han Wortelboer
Hans Hoogeveen
Henriëtte Broekema
Hidde Bosch
Huug Tempelmans Plat
Joost Vlot
Marieke van Ouwerkerk
Mariëlle Tromp
Marten Kingma

Tenoren 2

Eugène Jongerden
Francisco van der Biezen
Gerbrand Borgdorff
Henk Borgdorff
Jörn Kreuzahler
Maarten Vlijmincx
Marijn Benschop
Philip Stiemer
Remko Littooy
René Vos
Richard van Roessel
Soner Güzeloglu
Truus Smit-van Wijk
Wouter Kardol

Bassen 1

Bram Buijze
Cor Timmerman
Frank van der Poel
Henri Bloem
Jeroen Ockers
Jeroen Tjepkema
Leendert Klein Haneveld
Martijn de Graaf
Otto de Graaf
Pim Posthumus
Pold Gomperts
Richard Zwiers
Rob Kloppenburg
Rogier Oranje

Bassen 2

Adriaan Bakker
Allard Berting
Benno Heijdenrijk
Bob Vinkenoog
Hans Moné
Johannes Buntjer
Kees Verkerk
Leo Kampmeijer
Maurits Kalff
Philippe van Dordrecht
René Oey
Richard van Bueren
Steven Koudijs
Theo van Lent
Thom Fritschij
Willem de Roode
Yvo Smulders

Koordinator Dody Soetanto

Dody Soetanto is geboren in Indonesië, waar hij werkzaam was als chemisch ingenieur. Maar de muziek trok hem meer dan de chemie en hij besloot zijn hart te volgen. Dody vertrok naar Nederland om aan het Utrechts Conservatorium zang en koordirectie te studeren. Nu woont en werkt Dody in Nederland. Hij geeft regelmatig concerten met verschillende koren en het professionele barokensemble Concerto Valiante. Zo dirigeerde hij het Groot Omroepkoor in educatieve projecten waarin Russische koorwerken werden uitgevoerd (2013). In 2023 richtte hij zijn eigen vocale ensemble VOKALISK op, bestaande uit 16 getalenteerde zangers uit heel Nederland.

Dody is sinds februari 2024 de vaste dirigent van Groot Concertkoor Amsterdam en werkt daarnaast met Collegium Utrecht, het Leids Kamerkoor en het Vrije Universiteit Koor. Ook werkt hij als zanger (bariton) mee aan verschillende professionele koren zoals Ribattuta Musica en het Belgische vocaal ensemble SWARA.

Het Orkest financieel steunen

Heeft u genoten van ons concert? Word dan Vriend van het Orkest

U krijgt de beste plekken in onze concertzalen, profiteert van speciale aanbiedingen en wordt als eerste, persoonlijk geïnformeerd over onze activiteiten.

Uw vriendschap maakt het verschil!

Met uw bijdrage helpt u het Orkest, bijvoorbeeld bij de aanschaf van bijzondere instrumenten, opdrachten aan componisten of de kosten van een solist of tournee. Zo konden wij dankzij steun van de Vrienden professionele repetitoren inhuren voor onze groepsrepetities.

U kunt kiezen uit de volgende arrangementen:

- Standaard:** u doneert een jaarlijks bedrag van € 40,-
- Extra:** u doneert een jaarlijks bedrag van € 80,-
en ontvangt twee kaartjes voor onze concerten
- Extra Plus:** u doneert een jaarlijks bedrag van € 120,-
en ontvangt vier kaartjes voor onze concerten

Vanzelfsprekend stellen wij een hogere bijdrage altijd op prijs! Voor informatie en aanmelding kunt u een e-mail sturen naar secretaris Elsbeth Postma via elsbeth@klaaromtewenden.nl. Wij nemen dan snel contact met u op.

Kijk voor meer informatie ook op www.hetorkest.nl/stichtingvrienden

Dank voor het komen

Kinderconcert

Op zondag 15 juni speelt het Orkest een kinderconcert in theater De Krakeling in Amsterdam in het Westerpark. In deze muzikale beeldende voorstelling komen muziekstukken terug van onder meer Berg, Respighi en Haydn – gearrangeerd door ons orkestlid Koos Palmboom. Deze familievoorstelling wordt in woord en beeld gebracht door onze orkestleden Ludian Schaling en Koos Palmboom.

Vacatures

We zoeken een harpist en we zoeken bassisten; zowel tutti contrabasspelers als een bastuba.

Vertel het ons

Orkest

Website: www.hetorkest.nl

Facebook: facebook.com/hetorkest

Instagram: [@hetorkestamsterdam](https://instagram.com/hetorkestamsterdam)

Koor

Website koor: www.hetgca.nl

Facebook: facebook.com/grootconcertkooramsterdam

Instagram: [@grootconcertkooramsterdam](https://instagram.com/grootconcertkooramsterdam)

Colofon

Teksten: Fineke van Leusen

Redactie: Elsbeth Postma, Koos Palmboom

Beelden: Christine van Blitterswijk (Jacob), Allard Willemse (Aylin), Marjolein Vinkenoog (koor en orkest), ArtediTre Studio, Thessaloniki, Greece (Sophia)

Projectbeeld: Jelle Stoop

Opmaak promotiemateriaal: Jacco Zwarst

Opmaak boekje: Frans Beekman

Bestuur het Orkest

Terrence Dom - voorzitter

Jarith Ebenau - secretaris

Jaap Kerr - orkestchef

Mildred van der Zwan - penningmeester

Met ondersteuning van Marca Schrap